

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidőkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
szombat napok kivételévelSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 2.A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
vagy megörökítésre nem vállalkozik.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 4.

Jeanne d' Arc.

Nagy vitéz lehet a kiválóan érdemes szabadjóműves testvér, Clémenceau francia miniszterelnök. Nem ijed meg talán még a saját árnyékától sem, de megijedt egy — leánytól. Még pedig egy halott leánytól, a kit évszázadok előtt máglyára tettek az angolok s még a porait is szétszórta a szelek szárnyain.

Ennek dacára a vitéz kanalas miniszterelnök óvatosan ellitotta a francia katonákat és polgári hatóságokat az orleansi szüz ünnepétől.

Később a felháborodástól meg attól a jogos aggodalomtól megijedve, hogy elmaradnak a zarándokok, enyhített ugyan Clémenceau rendeletén, a hivatalnokoknak, mint magánembereknek megengedte a májusi ünnepen való részvételt, de a hatóságoknak, mint ilyeneknek távol kell maradni attól, csak a városi magistrátus képez kivételt.

Nagy e miatt a felháborodás egész Franciaországban. A gloiret tépte meg Clémenceau, azt a gloiret, a melyre büszke minden francia. Az orleansi gyenge szüz hőstetteit csodálja a leglibe-

rálisabb épp úgy, mint a hogy a köztársaság legtüzesebb hívének is megdobban a szive a nagy császár nevének említésére. A dicsőség lerontja a pártok korlátait — csak a szabadjóműves korlátozottsággal nem bír. Annak nem kell az orleansi szüz dicsősége, mert a hős leány hithű katolikus volt, sőt szentté avatása is folyamatban van.

Kár e miatt berzenkedniök a franciáknak. Clémenceau eljárása gyáva, de teljesen logikus és a kegyeletnek is megfelelő.

Az a polgári hivatalnok a kormányt is képviselné az ünnepélyen. Már pedig mi volna más a kormány megjelenése az orleansi szüz ünnepén, mint goromba kegyeletstetés? Az a kormány, amely ki akarja tépni az erkölcs és a haza alapját, a vallást, meg nem jelenhet egy tiszta emlékü hős ünnepén.

Önkéntelenül is Széchenyi szavai jutnak eszébe az embernek: »A mi a lélektelen testekben a vonzódás és visszataszítás, az a nemzetekben a honnak szeretete. Sokkal mélyebb gyökere van lelkünkben, mint gondolnók, annak a kimondhatatlan, édes aggodalomnak, mely szülőföldünkhöz von s a halandó port is félistenné emeli bennünk. A lelki rothadásnak a jele az, ha valakinél a termé-

szet ezen szent törvénye elhomályosult. A ki világpolgárságával dicsekszik, az a romlottságnak alacsony lépcsőjén kérkedik szemérmertlenségével.

Lelki rothadás — a romlottság alacsony lépcsőjén kérkedő szemérmertlenség — mintha a mai szabadjóműves garzdaalkodásra gondolt volna a nagy elme, mikor e sorokat papírra vetette.

A francia állam hivatalos ünnepei sorából ki fog töröltetni ezentul minden, a mi a mult dicsőségére emlékeztet. A keresztes hadjáratokról, Bouillon Godfridról, Szent Lajosról szó sem lehet. Az orleansi szüz most száműzetett. De Napoleon hamvait is szelnek kell szórni, mert hiszen ő kötötte meg a konkordátumot. A helyett nemzeti ünnep lesz minden gyilkosság évfordulója, amely a rémuralom alatt a börtönökben elkövetett, nemzeti ünnep lesz a commune — lázadás kitörésének évfordulója, valóságos örömnep lesz szeptember másodika, a sudáni fegyverletétel, mert hiszen akkor vonult be a keresztény császárságot leverő dicső német hadsereg, végül pedig az összes nemzeti hősök szobrai ledöntik s mindeniknek helyébe egy-egy Dreyfus-szobrot állítanak.

Ez lesz a szabadjóműves rendszer szerint ujjaalakított Franciaország képe.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kísértet.

Irtá: Tyll János.

Mint egy lomha szárnyu madár szállt le az éj. Titokzatos csendesség pihent szerteszét, hogy szinte hallani vélte a fűszálak hajlongását. Jól esett lelkének e csend, olyan volt ez mint egy kényelmes ágy, mely mindenütt puha. Lassacsán egy sötét tömeggé folyt össze előtte minden. Lehunyta a szemét és így fűzte gondolatait a rég elmúltból a bizonytalan messze jövőbe.

... Üde voltam és fiatal, a lelkem rózsákat ismert. Talán ez volt a baj. Balga gyermek voltam, ennek megkellett lenni.

Olga volt az első, akit olyannak ismertem, mint az angyalokat tanítják. Tiszta volt a lelke, mint a hajnali napsugár. A szeme egy titkos melegség, melyben én azt hittem olvasni tudok. Lenge volt járása, mintha nem is a földön járna, hanem lebegne láthatlan fényes szárnyakon. Én követtem, mert hívott. Artatlan gyermek volt s én ostoba tacsókó, miért ne követtem volna?

Mentünk, repültünk ketten mig mindketten elváltunk. Azt mondta az anyja: te most be még a városba s ott tanulni fogsz. Ezért váltunk el.

Bement, tanult. A város ezermester. Az ő lelke meg faragatlan, finom anyag volt. A városban más levegőt szívnak az emberek és sokat tanulnak. Ott nincs semmi, ami tiszta. Ptiuj én undorodom a várostól. Haza jött. Nagyön okos volt, a város sokra tanította.

... En csak vizsgálni jártam be s nem ösmertem a várost. Ő bent lakott s ő mondott el mindent, amit ott bent tanult. Azt mondta, olyan a város, mint egy óriási gép, mely mindent csinál: Epit, ront, Ott halad előre minden és az, aki nem halad vele, kidobja magából.

... Es őt nem dobta ki, haladt vele. Színésznőnek készült, mert szép volt s jó volt a hangja. Am ők szegények voltak.

... Mikor haza jött, nem ismertem rá. Még szebb volt, mint valaha. Talán ekkor volt a legszebb. Finom ruhákba volt öltözve, csupa csipke, csupa arany, csupa drága finomság. — Es ők szegények voltak. Kicsi barátjának szólított, de olyan furcsán viselkedett. Azt mondta, hogy kissé ideges, a sok tanulás teszi. Persze a város mindég tanit. Nem sokáig volt itthon, mert jött a levél, hogy szükség van rá. De hol volt rá szükség? Azt mondta az, iskolában.

... Sokáig nem jött haza, még levelet sem irt. El volt foglalva. A tanulás, a sok tanulás tette. Egyszer egy levelező lap jött tőle, azt írta rajta, hogy most fog vizsgálni. Irtóztam a várostól, nem mentem be, nélkülem vizsgázott le. Vizsga után haza jött. Mikor találkoztam vele, egy névjegyet ejtett ki, talán akarttal vagy tévedésből, ez mellékes. A névjegy egy báróé volt. Ő azt mondta, hogy az az ur az iskola egyik alapítója s meglátogatta őt. En elhittem, de irtóztam valamitől.

Nem tudom mi volt az amitől félttem, de borzasztó volt. Nem tudtam tőle józanul gondolkodni, mindég a nagy gép járt eszembe, mely mindent csinál, s aki nem halad kidobja magától. A névjegy mint egy hipnotizált élő lény folyton előttem lebegett s éreztem, hogy annak tetszik az én kinom, hogy az egyenesen

összeakarja törni az én szívem illuzióját. Hiába akartam elüzni e gondolatot, ott volt. Láttam sötét szobában, vagy napfényes időben a szemem előtt volt. Ott láttam a holdfényében, ott a vizütkrében, álmomban, mindenütt.

Amitől félttem bekövetkezett, nem irt több levelet. Az anyja azt mondta férjhez ment a báróhoz. Elég volt nekem ennyi. Amit azt gondoltam, elviselhetetlen, úgy fogadtam mint egy már előre tudott megszokott dolgot.

A városi festett élet tetszik neki s az ő lelke finom anyag, a város egy hatalmas gép, mely előtt nincs semmi szent, csak lármás szennyes ma.

Régen volt. Négy éve. Szüleit magával vitte. Házuk az enyém, mert megvettem. Es én milyen bolond fu vagyok még mindég. Ott tartom tisztán érintetlenül az ő szobáját. Nem merem bemocskolni lábam sarával a padlóját. Ugy érzem a lelkem fele van ott bent. Kicsi szoba. A lakója meghalt. Nekem egy édes álmom volt a fiatal kor, melynek ő volt a királynője. Meghalt, egy bűvös nyári este virágillatárban szállott el a lelke.

Eh bolond szívem. Ilyennek képezed halálát, nem mered mondani, nem mered beszennyezni, hogy nem ilyen volt a halála, hanem fekete csunya. A bűnnek lett párja s az terített neki nyoszolyát a bukás világában.

Es még én őrzöm emlékeit. Nem kellene elégetnem mint megfertőzött tárgyakat mindent ami őrá emlékeztet, mint egy kigyó fészket.

Halvány fény kezdi oszlatni a vastag sötétséget. Az éj tökéletes reflektora a hold fehér sugarai szűrték át az éjszakát.

Ejtél lehetett, a kísértetek ideje. Sándor távol lakásától a közeli falu utja mellett ült. A

Ledöntött ideálok helyett otromba bálványok.

Ezerszámra mennek Magyarországból részvét nyilatkozatok a francia katolikusokhoz. Helyes. Testvéri kötelesség, az üldözötteken segíteni, őket erősíteni. De hogy az az üldözés ilyen vakmerő lett, hogy pár ezer szabadkőműves arcul verheti a francia nemzeti becsületet és pelengére állíthatja a gloire, a lovagiasság nemzetét, a mely most asszonyok ellen visel háborút s egy holt leány emlékeitől megretirál — ezért a francia katolikusok magukra vessenek. Közönyük, szervezetlenségük, nemlőrődöségük nélkül ma nem szorulnának az irgalom könynyeire.

Eddig tart a szabadkőműves garázdálkodás, míg a francia katolikusok tünni szivesek. Ha a »testvérek« a halott Jeanne d' Arc-tól is félnek, micsoda pánik lesz köztük, ha a franciákat egyszer ismét egy táborba hozza a lelkesedés és Jeanne d' Arc szellemétől lelkesítve, mostani megalázóikat ép úgy kiverik, mint kiverték egykor a betolakodott angolokat!

Clémencean rendelete azt tanítja, hogy a testvérek félnek — a feltámadástól, az igazság, a tisztaság, a hit feltámadásától. Ezért készítik előre a máglyát, fényesen bebizonyítván ezzel, hogy a feltámadástól ime az is fel, az is hisz benne, aki minden nap hétszer tagadja meg. *

A főrendek és a tanítói javaslatok.

A főrendház szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen a tanítói javaslatok is sorra kerülnek. A javaslat ellen — mint értesülünk — több igen éles felszólalás várható, mert a fő-

falu órája tompán elmosódott hangon kongatta a tizenkettőt. Ilyenkor kísértetek járnak...

... Megborzadt, talán mert fázott.

Amint erősebb kezdett lenni a holdfény annál erősebben élesedtek ki a tárgyak körvonalai.

Egy kóbor kutya futott el mellette s aztán megint csend s egy nagy mozdulatlan kép volt minden.

Az uton, mely az ő lakása felé visz egy sötét alak vánszorog, fekete ruhában. Minél közelebb ér annál inkább veszt emberi alakjából. Olyan mint egy felöltözött ág, melyet madáríjesztők állítanak a vetések végébe. Csak úgy lóg rajta a ruha, mintha hanyagul volna rá kötözve.

Tompa köhögés hallatszik, mire megáll az alak. Látszik rajta, hogy ki van merülve. Erősen köhög, szinte fuldoklik, mellének hörgője ő hozzá hallik.

Az alak össze roskad.

Egy beteg asszony oda megy, hátha tud segíteni, vagy csak a kíváncsiság vitte oda. Bár ne ment volna, hanem élt volna illuziójának tovább. Vagy így jobb volt talán. Látott vonaglan maga előtt egy asszonyt, aki sápadt volt és rongyos, aki hasonlított az éhes ebhez, melyet gazdája elkerget, mert már nincs rá szüksége. Meg tört itt minden ideális érzése a rideg reális szennyes valóságban látta álomképét, kinek emlékét féltve tisztán őrizett.

Nem ismert rá az asszony, hiszen az ő lelkéből kimosta az idő a zajos város minden emlékét annak, aki most mellette áll és aki talán sajnálja vagy a megvetés az undor érzetével fordul el tőle.

Ejfélt volt s ilyenkor kísértetek járnak...

rendek egy része intencióval sehogy sincsen kibékülve, aminek a közjogi bizottságban is kifejezést adott.

A vasutasok fizetésrendezéséről. A csütörtöki minisztertanács immár véglegesen aprobálta a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvénytervezetet, amely egészen kész s melyet kedden terjeszt a képviselőház elé Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter. A törvénytervezet végig Sztéryi József államtitkár műve és azok, akik tudomást szereztek tartalmáról, azon a nézeten vannak, hogyha a vasutasok váraozásait nem elégíti is ki, de a mostani állapotokra nézve jelentékeny haladást jelent. A javaslatot a kormány még május első felében le akarja tárgyalni.

Korda Andor beszámolója.

Korda Andor a népszerű magyarcsékei országgyűlési képviselő május 2-án tartotta Pecsészőlösön beszámoló beszédét Pecszenmárton, Hájó, Rontó, Bessia, Csehi község kiküldötteinek részvétele mellett.

A képviselőt Szabó János községi bíró üdvözölte, amely után Korda Andor tartotta beszédjét. Első sorban is megemlítve azt, hogy a kormány azért sem valósíthatta meg eddig programját, mert a darabont korszak nagy hibáit kellett helyrehozni, de nagy gondot s körültekintést igényelő programja megvalósításához, mely évtizedek mulasztását lesz hivatta pótolni az egy évi idő nem volt elegendő. Azonban e programra is azt igazolja, hogy a magyar miniszteri bársonyszékből 48 óta soha nem hallott eszmék hangzanak fel, amelyek minden bizonynyal meg is fognak valósulni, mert a magyar képviselőház a rövid kiegyezést és az önálló magyar bankot fogja megszavazni; a fokozatos adózásra nézve pedig a törvényjavaslat a legközelebb be lesz nyujtva, valamint a választói jog kiterjesztésére és a választási kerületek beosztására vonatkozó törvényjavaslat is.

A munkás és balesetbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat pedig a mellett szól, hogy a kormány a szegény népre fordította először is figyelmét s a gazda és a cseléd közti jogviszony rendezése folytán a törvény családtaggá avatja a cselédet.

Sajnos, hogy vannak konkolyhintők, bujtogatók s így történhetett meg, hogy egyes helyeken leiketlenül izgattak a tanítói fizetésre vonatkozó törvényjavaslat ellen — még tanítók is.

Pedig a magyar kormány megtehetné volna, hogy a nemzetiségi tanítókat egyszerűen kihagyja a törvényjavaslatból, eddigi sorsukra bízva őket. De a hagyományos ősi magyar becsületesség megnyilatkozott itt is és egy színvonalra emelte az ország tanítósgát faji és valláskülönbség nélkül s az elhalasztatlan fizetésjavítás ilyen megoldása által az erővitel folytán a népen is segítve lett eddigi jogainak megóvása, fenntartása mellett.

Polónyi bukását a magyar igazságügyre nézve nagy veszteségnek tartja, de az igazságügy keretébe tartozó szükségleteket a jelenlegi miniszter is meg fogja valósítani. Ő Fel-sége személyi körüli miniszter egyénisége pedig nagy biztosíték arra nézve, hogy bátorításokból ezután már nem folynak be pénzek kortéscélokra.

Az egybegyűlt közönség tetszéssel hall-

gatta Korda Andor beszámoló beszédét, amelyre a közönség nevében Guzmányi József válaszolt: kiemelve, hogy a polgárság a kormány és parlament együttműködése elé bizalommal tekint és bizalmát nyilvánítja szeretett képviselőjük iránt egyben üdvözli a körükben megjelent Bartha Ferenc képviselőt, mint az országos függetlenségi párt nagyérdemű tagját.

Ez üdvözet kapcsán Bartha Ferenc képviselő gyönyörű beszédben nyilatkozott, többek közt a koalíció taktikai álláspontjától is, amelynek programja nem az erőszak, hanem a bölcs mértéklet s e programra már nem Bécs ütötte a pecsétet, mint az ugynevezett szabad-elvű kormányokéra, hanem ellenkezőleg s e program megvalósulása folytán kitartó türelemmel, okossággal minden megrázkódítás nélkül minden bizonynyal ki fogjuk vívni jogainkat. Mi is várhatnak, ha nem is magunkért, de az utánunk jövők érdekében — fiainkért.

A fürdő vasut ellen.

Mondva csinált akadályok.

A fürdő vasut építésének kérdése nagyon nehezen halad előre a városházán, dacára annak, hogy a város közönségének első rendű érdeke, hogy mielőbb jó és gyors forgalmi eszközt nyerjen a fürdők látogatására.

Hankovits Ferenc gyógyszerész és dr. Tóth Ferenc ügyvéd engedelményesek Biharvármegyénél már elhívték a területhasználat kérdésénél s komolyan hozzá láttak a vasut elönmunkálataihoz s akkor a városnál akad meg a kérdés, mert a villamos vasut társaság lehetetlenné akarja tenni a fürdő vasutat most, valószínűleg arra számítva, hogy majd egy évtized múlva az érdekelt fürdő tulajdonosok nagy arányú hozzájárulásával még is csak kegyes lesz ő kiépíteni a fürdő vasutat.

Csak azon csodálkozunk, hogy a városi tanácsban is ellenzői vannak a fürdői vasutnak, holott anyagi tekintetben is előnyös lenne annak mielőbbi kiépítése, mert a városi villamos telep egy tekintélyes áramfogyasztót nyerne a fürdő vasutban.

Nagyvárad város tanácsában és a jogügyi bizottságban kifogásolták, hogy Hankovits és társa nem részletezték a feltételeket, amely mellett a fürdői vasutat üzemben tartani szándékoznak.

Tegnap ezen feltételek is eleget tettek az engedelményesek. A város törvényhatóságához intézett beadványukban rámutatnak a fürdői vasut nagyfonságára s hivatkoznak a városi villamosvasutársasággal kötött szerződésre, amely szerint a villamosvasutnak csak az esetben van elsőbbségi joga, ha a pályát ugyanazon feltételek mellett hajlandók kiépíteni, mint a harmadik kérelmező.

Az engedelményesek a fürdői vasutat a következő kötelezettséggel építik ki:

1-ször. A fürdők és város között a város belterületéből közvetlen átszállás nélküli forgalmat létesítünk.

2-szor. A város belterületéből s viszont a fürdőtől — az idény tartama alatt minden 15 percben egy teljes vonatot indítunk mely áll egyenkint 1 motor és két pótkocsiból.

3-szor. Ezen vonatokat egyenkint 150—170 személy- és podgyász-szállításra rendezzük be.

4-szer. A személyszállítást az idény tartama alatt reggel 6 órától éjjel 12 óráig tartjuk fenn.

5-ször. A tanuló ifjúságot kirándulások esetén nagyobb kedvezményekben részesítjük.

6-szor. A nagy közönséget a város belterületéből ugyanazon csekély viteldijért szállítjuk a fürdőkhöz, mint azt a város külterületéről, vagyis a vámtól terveztük, azaz hogy a fürdőkhöz menő közönség szállítása a város belterületéből a vámtól külön díj nélkül — ingyen — történik. Hogy a város belterületéből a csillagvárosi vámtól való díjtalan szállítás mennyire belfekvő közérdek egy a város közönségére, mint magára a fürdői villamos vállalat prosperálására, az egy tekintetre nyilvánvaló.

Kifejtik ezután a beadványban, hogy ha a villamosvasutársaság építi ki a vasutat Gilányi-utcában, a közönség átszállás nélkül a fürdőkhöz nem juthat s a villamos társaság vonalán a sorompóig külön díjat kell fizetni, ami illusoriussá teszi a gyors és olcsó kijuthatást a fürdőkhöz.

De a csatlakozásnál is legyőzhetetlen akadályok merülnének fel két vasut esetén.

Ha a városi vasut a közönséget a vámtól szállítaná is, kötelezendő lenne arra, hogy a 15 perces menetrendünknek megfelelően, szállítsa a nagyközönséget a vasutnak kiindulási pontjához, még pedig annyi számú kocsival, hogy a fürdőközönséget teljes számban kiindulási pontunkhoz szállítani képes legyen.

Sokkal fontosabbá válik a közönségnek a fürdőkből a városba való szállítása az esti órákban, mikor a közönség tömegesen igyekszik a városba, mely alkalommal a vámtól való átszállás hátrányai, a legnagyobb pánikot idézheti elő, ha a pontos csatlakozásról és kellő számú kocsikkal nem lesz a városi vasut részéről gondoskodva, akkor ugyan gyalogolhat a kiránduló közönség a városba.

Ha a város mégis a városi villamos vasutnak adná még a területhasználati engedélyt Gilányi-utca, az esetben kérik az engedményesek, hogy Gilányi-utca a városi vasutársaság vasutvonala mellett az ő részükre is engedélyezzen a város egy szinár elhelyezésére területet. Hajlandók az engedményesek Gilányi-utcai vonalukat a helyi személyforgalom céljaira a »Peage« jog elvei alapján a városi vasutársaságnak átengedni.

Ha a város tényleg a városi vasutársaságnak adná meg a területhasználati jogot Gilányi-utca s átszállással lehetne csak a fürdővasutat üzemben tartani, ez lehetetlenné tenné ennek prosperálását. Éppen a nagyváradi városi vasut jól tudja ezt. Hisz a közúti vasut fürdővonatainak fenntartását éppen azért szüntette be, mert a menet díj egy jelentékeny részét az államvasutaknak kellett kifizetnie pályahasználati díj címén. Pedig még az átszállás kellemetlenségeit is elkerülhették.

Az engedményesek újabb beadványát tegnap tárgyalta a városi tanács, mint az állandó választmány.

A tárgyaláson természetesen a városi vasut nem lehetett jelen, de azért volt, aki az érdekeiket védje, bár nem elég sikerrel.

Köszeghy József főmérnök beszélt az engedményesek beadványa ellen s egyáltalában annak elutasítását akarta.

A tanács azonban nem ment eddig, de azért olyan határozatot hozott, amely legalább is megnehezíti a fürdővasut kiépítését.

Ugyanis javasolják, hogy a közgyűlés hívja fel Hankovits Ferenc és társa engedményeseket, miszerint építési szándékuk komolyságának bizonyosságául tegyék le kaució képen a vasutépítés költségének 1 százalékát, továbbá közölik az engedményesek, hogy minő viteldíjat szednek a fürdővasuton. Mondja ki

közgyűlés továbbá azt is, hogy a beadványban felsorolt feltételeket, valamint a viteldíj összegét, a szerződés értelmében, közölje a tanács a városi villamos vasutal, nyilatkozattétel végett. Ha ezen feltételeket hajlandó a városi vasut is elfogadni, mint elsőbbséggel bír, ő kapja Gilányi-utca a területhasználati engedélyt.

Azonban az esetre is, ha a városi vasut elfogadja a feltételeket s ő kapja meg a területhasználati jogot, a városnak tovább kell menni s záros határidőt kell kitűzni a vonal kiépítésére. Másként bizonytalan ideig elhúzhatja az építkezés megkezdését.

A villamos vasut szerződése egy újabb gázszerződés, amely eléggé alkalmas arra, hogy a város akként táncoljon, amint a villamosvasut fujja.

Ostromállapot.

Jönnék a törökök. A városházán már bent vannak.

Piros fezes emberek tűnek fel a nyüzsgő utcai csoportok között. Ezek a törökök. Kezükben hatalmas edények, szemükben igazi keleti török tűz.

A tollak serkedezve szántják a fehér papírt a városházán, mikor egyszerre éktelen csatálásra zavarja meg a hivatalnokokat. A tüzelő toronyból nyargalt le egy tüzelő s jelentette a polgármesternek, hogy veszélyben a turulos palota. A polgármester csatarendbe állítja a hivatalnokokat s a városházát teljes védő helyzetbe hozzák. Jönnék a törökök.

A főkapitány reszketve húzódik Mendelényi mellé, aki a törvénykönyvekből hatalmas bástyát emelt s a mögött szorongat egy iszonyu csatagyórt, melyet minden pillanatban kész elsűtni. A főmérnök megállapítja, hogy csakis ásó- és csákánykészlettel lehet eredményesen védeni a Jurulos palotát. Réz Bertalan lovas rohamot akar intézni még pedig a Teleky-utca felől. Eleméry nyomozza a támadás okát, míg Lőrinczy az aranygalléros kabátot veti le, gondolván így közönséges rendőrnék nézik s nem törődnek vele. Lakos a levéltár ablakából megállapítja, hogy az ostromolni készülő törökök még Rákóczi korabeli hadi tervvel akarják ostromzás alá venni a palotát.

A gazdasági tanácsos élelmi szerekről kezd gondolkodni, mialatt Becsey buzdító beszédet intéz a legénységhez, hogy milyen édes meghalni a városházáért. Mindenki készülődik, mikor egyszerre kitör a legnagyobb rémület, Kemény Ignác eltűnik. A főkapitány remegve nézi, mint közelg a török csapat, mikor egyszerre arcon a román nemzeti színek kezdenek variálni. A törökök előtt Kemény van. Ő vezeti a bandát, nincs irtalom, el vannak veszve mindnyájan.

Általános csüggedés fog el mindenkit. A városháza előtt megáll a török had zordonan, kezükben azok a vészjelző edények, melyekről Kápolnai megállapította, hogy puskaorral vannak tele, a szemük ég, hogy a főkapitány izzad a melegétől.

Nincs más hátra, mint meghalni, barbár kezek által. Juricskai kinosan sóhajt fel. Ne ily halált adj Istenem.

A polgármester szemében egyszerre öröm tűz lobban fel, a kishidnél a tanítók serege közelg. No megérkezett a segéd had, megnyertük a csatát már-már kiakar ugrani a börtönből, mikor észébe jut a fizetésrendezés és a börtön még jobban összehuzza magán, minden reményről lemondva tehetetlenül néz a komor jövőbe. Mendelényinek már izzadt a keze a csatagyórn s teljesen kifogyott a bátorító szavakból, melyek csupa paragrafuson alapultak s a melyekkel annyira befedte a főkapitányt, hogy csak egy-kis része látszott ki, melynek alapján még a törökök sem bántottak volna.

Mendelényi megunva a várakozást, mindenét a főkapitánynak testálva Teleky-utca

felől ki jut a városházáról s megállapítja, hogy a törököknél lévő edény nem bomba, nagy vigyázattal hátuk mögé kerül, rajtuk üt s megnyeri a csatát. Diadalisan viszi be a törököket.

Bent azon vitakoztak épen a főmérnök és Ragány János, hogy hányan lehetnek a törökök.

Ragány gyermekségnek tartotta az egész készülődést, mert csak hét törököt látott, míg Köszeghy azt állította nem heten, hanem kilencszázan vannak. Mikor Mendelényi bevonult a török sereggel, általános üdv rivalgással fogadták a diadalmas vezért s mindjárt hozzáfogtak a vizsgálathoz.

A legvakmerőbb Horváth tb. alkapitány belenezett az edényekbe s úgy elszégyelte magát, hogy alig találtak rá a Szacsvey szobor mintáza mögött. Az edényben ugyanis nem bomba, de nem is puska, hanem bóza ital volt. A védő hadsereg azonnal letújt s a legszigorubbán ráparancsoltak mindenkire, hogy az esetről hallgassanak. Kemény Ignác az őt ért méltatlan gyanúsítások miatt török basává lett kinevezve.

Igy végződött az utolsó török hadjárat Kr. u. 1907. évben Nagyváradon.

Plutó.

UJDONSÁGOK.

Keresztjáró napok.

A kath. egyháznak régi szép szokása, hogy a most következő három napot, hétfőt, keddet és szerdát imádságba merülve tölti. A hívők könyörögve járnak egyik templomból a másikba, esdve a Mindenható áldásáért. E magasztos ájtatosság onnan veszi eredetét, hogy az ötödik században 469. táján Franciaországot számos elemi csapás sújtotta. Nagy földrengések, villámások, ragadozó vadállatok pusztították. Mindenki az Ur akaratát látta e csapásokban teljesülni s Vienne szent életű püspöke 3 napi böjtöt és közajátatosságot rendelt el. Ez ajátatosságokat a jámbor püspök maga vezette. És az ég Ura kiengesztelődött. Franciaország tájáról elvonultak a csapások. Ennek az eseménynek csakhamar híre futott az egész keresztény világon s a közajátatosságok elterjedtek. A »Keresztjáró« nevet onnan nyerték e napok, hogy faluhelyen nem lévén több templom, rendszeren a határban álló valamely keresztelvézhez vonultak körmenettel.

Nagyváradon a három napi ajátatosság a következő sorrendben fog megtartatni:

Hétfőn, május 6-án a székesegyházból a várad-olaszi plébánia templomba és innét vissza a székesegyházba.

Kedden, május 7-én a várad-olaszi plébánia templomból a premontrei rend templomába és vissza az olasz plébánia templomba.

Szerdán, május 8-án a Szent László templomból a Kapucinus rend templomába és innét vissza az újvárosi plébánia templomba. Az ünnepélyes szent mise és szent beszéd az olasz plébánia templomban, illetve a premontrei, valamint utolsó nap a Kapucinus-rend templomában lesz.

Mindhárom nap az ajátatosság reggel 8 órakor veszi kezdetét. Kedvezőtlen idő esetén az egész ajátatosság abban a templomban tartatik meg, hova a körmenet vezetett volt, vagyis hétfőn a várad-olaszi plébánia, kedden a premontrei és szerdán a kapucinusoknál.

* **A románok Husvétja.** A Megváltó dicső feltámadásának emlékünnepe ma és holnap ünneplik román polgártársaink. A templomokban már kora hajnaltól ünnepélyes istentiszteletek lesznek. A nagyváradi gör. k. th.

székesegyházban ma, vasárnap, hajnali 3 órakor veszik kezdetüket a feltámadási szent szertartások. A körmenetet dr Radu Demeter püspök vezeti a káptalan tagjainak és a kebelbeli papságnak segítségével. Az ünnepélyen a József ezre egy díszszázada vesz részt, a zenekarral. Reggel 9 órakor a székesegyházban dr Radu Demeter püspök ünnepélyes szent misét és szent beszédet tart. A többi templomokban is nagy pompával mennek végbe a husvéti istentiszteletek.

*** A megye egészségügye áprilisban.** Dr Móricz Ernő megyei főorvos most terjesztette be az alispánhoz az elmúlt hóban előfordult járványokról szóló kimutatását. A főorvos kimutatása szerint április hóban előfordult a tüdőmirigy 1 esetben, hökhurut 27, hasi agyvelőgyulladás 4, kanyaró 264, vörheny 18, roncóló toroklob 23, agygerinchártya lob 3 esetben. Legerősebb volt a vörheny, mely különösen a derecskei járásban szedte áldozatait.

*** Papp Miklós jubileuma.** Említettük már, hogy a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság jubileumra készül. Papp Miklós kir. tanácsos, pénzügyigazgató most tölti be hivataloskodásának 35. évét. Ez alkalomból örömmünepre gyűl össze a kir. pénzügyigazgatóság és kir. adóhivatal tisztikara május 8-án, szerdán délután a Félix-fürdőben, hogy megüljék vezetőjüknek, főnöküknek jubileumát. A lakomán, mint halljuk, a vidéki tisztviselők is nagy számmal lesznek jelen s Nagyvárad ur. társadalmából is sokan részt vesznek a jubileumi ünnepségen. A rendezőbizottságtól a következő kérelmet kaptuk: Borosjenői Papp Miklós kir. tanácsos pénzügyigazgató ur 35 éves szolgálati jubileuma alkalmából a tisztviselői kar és tisztelői által folyó hó 8-án a Félix-fürdőben tartandó banketten résztvenni óhajtók tisztelettel kéretnek, hogy részvételüket legkésőbb folyó hó 6-án déli 12 óráig Szép Lajos pénzügyi titkár urnál (P. ü. palota II. em. 25. sz.) tájékoztatás végett okvetlen bejelenteni sziveskedjenek. *A rendező bizottság.*

*** A keresk és iparkamara köréből.** Van szerencsénk az érdekelték tudomására adni, hogy a magy. kir. pénzügyminiszterium a f. évi március hó 26-iki napján 6008 szám a. kelt rendeletében a következő elvi jelenő ségű határozatot hozta: »Az országos központi hitelszövetkezetbe tagul belépett azon hitelszövetkezetek, melyek fogyasztási áruraktárakkal állanak kapcsolatban az 1898. évi XXIII. t. c. 47. §-a értelmében csak akkor nem vonhatók adó alá, ha a fogyasztási áruraktárból kizárólag szövetkezeti tagok vásárolhatnak, hogyha azonban az ilyen fogyasztási szövetkezetek áruraktáraiból nem szövetkezeti tagok is vásárolhatnak, — akkor az ily áruraktáraknál elért üzleti nyereség, a legközelebbi adókiivetés alkalmával a nyilvános számadásra kötelezett vállalkozók és egyletek adójával lesz megrovandó. Van szerencsénk az érdekelték tudomására adni, hogy a nagyvárad katonai állomás parancsnokság, a f. évi május hó 22. napján d. e. 9 órakor a Vilmos tüzérlaktanyában, egy kiselezett sebesültszállító kocsit (eladásra) értékesítésére pályázatot hirdet. Az árverés szóbeli, s a vételár készpénzben lefizetendő. Nagyvárad, 1907. május hó 3. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. keresk. tan. elnök. Dr Sarkadi Lajos titkár.

*** Az ipari szeszgyárak megváltása.** Az ipari szeszgyárak állami megváltása kérdésében Nagyvárad város törvényhatósága terjedelmes felirattal fordul a kormányhoz, amelyben rámutat a tervbe vett állami megállás minden tekintetben káros voltára. A felirat, mely Lukács Ödön tanácsos munkája mindekelőt részletesen ismerteti a magyar ipari

szeszgyártás történetét. További fejtegetései során azután azt a kérdést kívánja eldönteni, vajjon az állam közgazdasági és pénzügyi érdekei az ipari szeszgyárak feltétlen kisajátítását követelik-e. A terjedelmes laboratum ezután kimutatni igyekszik, hogy az ipari szeszgyárak megváltása árt nemcsak az ország közgazdaságának, hanem káros volna pénzügyeire is. Végül az ipari szeszgyáraknak Nagyvárad gazdasági életére való hatásával foglalkozik a felirat és kimutatja számszerűleg, hogy a város hat szeszgyárának állami megváltása életerejében támadja meg Nagyvárad város iparát és kereskedelmét.

*** Hamis kártyások a vonaton.** Koner Rudolf csehországi utazó Békéscsabáról a tegnap délutáni vonattal Nagyváradra indult. A szakaszban rajta kívül egy ismeretlen egyén ült, Nagyszalontán két ismeretlen újabb egyén szállt be ugyanabba a szakaszba és kártyázni kezdtek a már bent lévő harmadikkal. Ezen utóbbi csakhamar elvesztett 20 koronát, mire Koner közbeszólt, hogy ne játszon. Ezzel az egyik kártyás ráförmedt Konerre, hogy akkor beszéljen bele a játékba, ha ő is játszik. A játék alatt egyik a három közül folyton biztatta Konert, hogy tegyen a kártyára ő is Koner a sok rábeszélésre végre is 20 koronát tett, amit azonnal el is vesztt. Hogy pénzét visszanyerje, újból tett 20 koronát, majd ismét 20 koronát, de mind a két tétet elvesztette. 60 korona vesztesége után jött tudatára, hogy hamis kártyások közé került s Nagyváradra érkeve jelentést tett a rendőrségnek. A bünyügyi osztálynál lefenyképezve lévő hamis kártyások között Koner utitársait Hubert Sámuel és Szilágyi János notórius kártyasipisek személyében felismerte. Hubert Sámuel még tegnap délután letartóztatta a rendőrség, Szilágyi József előállítására végett pedig megtette a kellő intézkedéseket.

*** A városház építési költsége.** Említettük már, hogy végre elkészültek az új városháza építési költségeinek végleszámolásával. A költségek 58000 koronával mulják felül az előirányzott összeget, azonban ezen összegből mintegy 42000 korona pótmunkára a város törvényhatósága adott felhatalmazást s így csak 16000 koronányi több kiadás van. Ez egy fél-milliónál nagyobb építkezésnél alig 1 százalék. A városi tanács utasította a főmérnököt, hogy tegyen jelentést, miből állott elő ez a 16000 korona pótmunka.

*** Az ország gonosztevői a Pécsi kiállításán.** Vaszari János Pécs város rendőrkapitánya megkeresést intézett a nagyvárad rendőrséghez, hogy tekintettel a Pécsen 1907. évi május 15-től szeptember 15-ig tartandó országos mezőgazdasági és ipari kiállítására a Nagyváradon állandóan tartózkodó rovott multu egyének személyleírását feltüntető jegyzéket, esetleg azok lényképeivel együtt oda küldje meg, hogy ha mint ilyenkor szokásos az ilyen alkalmi büntetéseket oda mennének, azok könnyen ellenőrizhetők legyenek.

*** Új gyógyszer-tár Érmihályfalván.** Gaszner Béla gyógyszerész kérelemmel járult a belügyminiszterhez, hogy részére Érmihályfalva területére gyógyszer-tári jogot adjon a miniszter. A vármegye törvényhatósága a kérelmet március 20-án tartott közgyűlésén nem véleményezte s így küldte fel a miniszterhez. Gaszneren kívül még ketten kérték a II-ik gyógyszer-tári jogot. A megye egyik kérelmet sem teljesítette. A kérelmezők Gaszneren kívül megfélebbzték a megye határozatát. A miniszter most döntött a gyógyszer-tár ügyében. Andrassy belügyminiszter a megye határozatát megsemmisítette és kimondotta, hogy Érmihályfalva községe van olyan fejlődés képes, hogy egy második gyógyszer-tárt is el tud tartani, miért is a patika jogot Gaszner Bélának adományozta.

*** Halálozás.** Mély részvétellel értesülünk a fájdalmas gyászról, mely Óváry Sándor káptalani uradalmi tisztet és családját sújtotta. Édes anyja özv. Prichistal Antalné szül. Eizele Eva tegnap, életének 66-ik évében, hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A köz-tiszteletben állott urnót széles körben ismerték s halála Nagyvárad ur. társadalmában őszinte részvétet kelt. Temetése holnap, május 6-án délelőtt 10 órakor lesz Iklód pusztán, s az engesztelő szent misét kedden, május 7-én reggel 8 órakor tartják meg az ujjalotai plébánia templomban.

*** A Porta-orientalisi vasuti szerencsétlenség.** E hó 2-án este a Karánsebesről Orsova felé menő 770. számú tehervonat Portal Orientális és Tomásnyatornya állomások között a nyílt pályán kisiklott. Az államvasutak igazgatósága, mint a magyar tudósító jelenti, a legnagyobb erélylyel folytatja a vizsgálatot a szerencsétlenség okának kiderítése iránt. — Amint az eddig folytatott vizsgálatból kitűnik, a szerencsétlenség valószínű oka az, hogy a szerkocsifék, mely magát a mozdonyt fékezi, elromlott. — Ennek volt valószínű következménye a vonat megfutamodása, aminek következtében természetesen beállott a kanyarulatnál a kisiklás. A vizsgálat tovább folyik és csak annak befejezése után lehet a katasztrófa okát teljesen megállapítani. A szóbanforgó vonalrész nagy lejtőn fekszik. Porta-Orientális állomás után az ezer méter hosszú alagutban a pálya kissé emelkedő, majd egy darabon át visszintes, aztán esni kezd. E pontokat lámpák jelzik, úgy hogy a vonatot még az alagutban kell megfékezni, mert az alagutból Tomásnyatornya állomásig húzódó mintegy hét kilométer hosszú szakasz az egész vonalon a legnagyobb lejtővel bír és a sok kanyarulat miatt a legveszedelmesebb. — A kisiklott vonat a lokomotivon kívül tizen-négy különböző teherkocsiból állott és rajta következő személyzet volt beosztva: Keszler Mór mozdonyvezető, Bilitzki János vonatvezető, Schneider fűtő, Kiss Lajos vonatkiszérő lakatos, Erdélyi János és Wirich József fékező. A vonatot a rendes menetrendszerű időben indult el Porta-Orientálisról, a sínnek azonban a köd következtében olyan nyirkosak voltak, hogy a különben szabályosan megfékezett vonatonál nem működtek kellően. Emiatt a nagy lejtőn a vonat már az alagutban megszaladt, ahonnan fokozódó sebességgel ereszkedett le a pályán, míg nem a veszélyes kanyarodóknál utólrerte a szerencsétlenség és a kisiklás megtörtént. A munkálatok a megromlott pályatest helyreállítására serényen folynak.

*** Az elmekórház tolvaja.** Fehér Sándor gépkezelő feljelentést tett a rendőrségnek, hogy régebben veszi észre, miszerint Veres Györgyné Kálvária u. 30. sz. a lakos ágy-lepedőket, törülközőket, kékét, cipőket stb. hurcol haza s azokat az ugyanott lakó Molnár Sáránál rejti el. A nyomozás során beigazolást nyert, hogy a holmik lopásból származnak s azokat Veresné az elmekórházból lopkodta össze. Veresné az elmekórházban mint ápolónő volt alkalmazva. Veresné előzetes letartóztatása helyezettett s a nyomozás befejeztével a kir. ügyészséghez fog átkísértetni.

s Gyermekek hullá a kutban. Titokzatos ügyben nyomoz most a kisenői csendőrség. Mint tudósítónk jelenti, tegnap délelőtt a község közútjában a jószágátató emberek egy gyermek hullájára találtak. Az esetről azonnal értesítették az előjáróságot, mely a hullát kihuzatta a kutból s megindította a nyomozati eljárást. A nyomozat során megállapítást nyert, hogy a

hulla Popovits Mitru 2 éves gyermekének hullája. Az eddigi vizsgálat során nem tudták kideríteni, hogy mi módon került a gyermek a kutba. Nincs kizárva, hogy gyilkosság forog fenn, mely mellett bizonyít az is, hogy a kut kávája oly magas, hogy oda a kis gyermek nem tudott feljutni. A tény felderítése érdekében a vizsgálat tovább folyik.

* **Háztartási iskola.** Chrisztóné Dus Ilona háztartási (főző) iskolája jövő hó 1-én nyílik meg Rákóczi-ut 12. szám alatt. A főzést elsajátítani óhajtó növendékek korlátolt számban vétetnek fel; ugy ezek, mint az abonensek e hó 15-től kezdve jegyeztethetők elő.

* **Tengeri halak árusítása Nagyváradon.** A kormány támogatásával már több vidéki városban tettek ktsérletet tengeri halak aladásával, hogy a nagy husrágaságot némileg ellensúlyozzák s a szegényebb néposztály olcsón juthasson megfelelő táplálékhoz. A debreceni Adria halkonzervgyár és halfüstpőldő cég most Nagyváradon akar kísérletet tenni friss tengeri halak elárulásával. Egész-télen 60—80 fillér árért akarja ellátni Nagyvárad közönségét egészséges tápláló tengeri hallal. Kéri a várost, hogy támogassa ezen vállalkozását és pedig akként, hogy ingyen elárulási helyiséget, kizárólagossági jogot és adómentességet adjon a vállalat részére.

* **Tolvaj tüzoltó.** A napokban dr. Németh Sándorné a színházban elveszítette értékes karkötőjét. Dacára a legszorgosabb kutatásnak, nem akadtak rá a karkötőre, míg végre a rendőrséget kellett igénybe venni a károsult félnek. A rendőrség hosszas nyomozás után végre is megállapította, hogy a karkötőt a Horváth zálogházába egy tüzoltó zálogosította el. A további nyomozat során a tüzoltó személye is megállapítatott. A tüzoltó a karkötőt a színházban találta s a helyett, hogy a rendőrségre juttatta volna, zálogba tette. A lelkiismeretlen tüzoltót elbocsájtották.

* **Tűz a Réten.** A Halász-utca végén a Körözsparon építkezésektől összehordott nádat valami ismeretlen nyilván pajkosságból felgyújtotta tegnap este. A felgyújtott nád hatalmas lángokban égett és nagy riadalmat okozott a Réten. A tüzoltóság hamar kivonult a helyszínére és egy órai munkával eloltotta a tüzet.

* **Kerékpáros a kocsi alatt.** Tegnap délelőtt nagy csődületet okozott a Rákóczi-uton egy kerékpáros, aki csaknem életével fizette meg vigyázatlanságát. Papp Sándor iroda szolga tegnap délelőtt kerékpáron meg nem engedett gyorsasággal haladt a Rákóczi-uton és ép be akart fordulni Nagy Sándor utcába, honnan egy kövel megrakott kocsi jött ki, mikor a kerékpáros egyensúlyt veszítve a kocsi kerekei alá zuhant. Papp megijedt és sikoltozni kezdett. A balesetre nagy ember tömeg verődött össze. Borzalmas volt nézni amint a szerencsétlen ember a földön fekvő tehetetlenül kiabált s a súlyos kocsi hátulsi kereke folyton gördül tovább az ember teste felé. A kocsis nem vette észre azonnal a kerékpárost tovább hajtott mikor a közönség figyelmeztetésére egyszerre megfogta a lovakat, hogy azok mocanni sem tudtak s a kocsi kerekei pár centiméterrel Papp előtt megállottak. A kerékpárosnak kisebb zuzódásokon kívül más baja nem történt.

* **A Püspök fürdő megnyitása.** Május 1-ével új élet költözött a Püspök-fürdőbe. Kernáts János bérlő hetek óta fáradhatatlan buzgalommal, semmi áldozatot nem kímélve, arra törekedett, hogy a fürdő jó hírnevéhez méltóan adhassa át a nagyközönségnek s azt május hó 1-én megnyitotta. A gyönyörű fek-

vésű és minden kényelemmel ellátott fürdőben kitűnő konyhát, jó italokat és a legfigyelmesebb kiszolgálást találják a vendégek.

* **A nagy vihar miatt.** Komádi községében április 19-én és 20-án oly istenitéleti idő volt, hogy a gazdák nem mertek lakásaikból kijönni. Az említett két napon lett volna megtartva az országos vásár is, amely azonban az idő miatt elmaradt. — A vásár elmaradása nagy károsulást jelent a gazdáknak, azért a képviselőtestület elhatározta, hogy kérelemmel járul a kereskedelmi miniszterhez miszerint egy pótvásár tartást engedélyezzen a miniszter a községnek. A kérelmet a mezőkeresztési főszolgabíró tegnap üldte be pártoló véleménye kapcsán az alispánhoz.

* **Fürdőmegnyitás Diószegen.** Az érmellék leglátogatottabb fürdője Bihardiószegen ma fog megnyitni. A fürdő, mely nagy kén tartalma miatt gyógyfürdővé lett átalakítva, rövid idő alatt nagy hírnévre tett szert. A fürdőtulajdonos ma fogja ünnepélyes keretek közt megnyitni a fürdőt, melyen mint tudósítónk írja, az egész környékből sokan fognak részt venni. Este táncmultság zárja be az ünnepélyt.

* **Nyugtázás és köszönetnyilvánítás.** A nagyváradai premontrei főgimnázium Eötvös-Önképzőkörének fennállásának 40-ik évfordulója alkalmából — a saját könyvtárának gyarapítására folyó év, április hó 28-án *Matiné* rendezett, mely az idő kedvezőtlen volta mellett is szép összeget 193 kor. 38 fillért (azaz egyszáz kilencvenhárom kor. harmincnyolc fill.) jövedelmezett a fent megjelölt magasztos célra. Fogadják a nemes szívű felülfizetők ez uton is a rendezőség legmélyebb köszönetét és soha el nem muló hálájának igaz kifejezését. A címek és hivatalok elhagyásával itt közöljük a mélyen tisztelt felülfizetők névsorát: Dr. Szrecsányi Pál 30 kor., dr. Radu Demeter 10 kor., Giac Antal 5 kor., Fetser Antal 10 kor., dr. Lányi József 9 kor., Sztaniszlavszky Adolf 9 kor., dr. Radó Ignác 9 kor., K. I. K. 9 kor., Sebő Imréné 10 kor., Bognár István 10 kor., Andrásy János 2 kor., Grócz Béla 5 kor., Novotny S. Alfonz 5 kor., Reismann Mór 2 kor., Rátkay bácsi 1 kor., Jancsó Lajos 3 kor., Kandel N.-né 1 kor., Pósfay Sándor 1 kor., Schwartz Mártonné 1 kor., dr. Szombathy István 2 kor., Ernyi Gilbert 2 kor., Kepes Miklós 2 kor., dr. Matolay Károly 1 kor., dr. Némethy Gyula 1 kor., Imrik Zoltán 2 kor., Tatár Zoltán 1 kor., X. Y. 2 kor., N. N. 2 kor., Windisch Mártonné 1 kor. *A rendező bizottság.*

x **A magy. kir. szab. osztályorsjáték** játéktérve, mely szerint a XX. sorsjáték huzásai május hó 23. és 25-én kezdődnek meg ujra, a világon jelenleg fennálló sorsjátékok között a legkedvezőbb. Nincs az a sorsjáték, amely oly rövid időn belül a nyeremények oly tömegét fizetné ki, mint ép az osztályorsjáték. Habár a különböző sorsjegy-vállalatok sorsolási tervezetükben ki is mutatnak néhány millió koronát, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezen összeg csak 50—60 év alatt jut kifizetésre, míg ellenben a magy. kir. szab. osztályorsjátéknál 16,457.000 korona kerül rövid félévben belül kisorsolásra.

x **Egy munkás-család szerencséje.** Régi igazság, hogy a hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szerény munkás-család, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szűkségben tisztos vagyonhoz jutott. A szorgalmas derék család fő önhibáján kívül munkáját, kenyérkeresetét veszítve, hiába kopogtatott új munka, új foglalkozás után, mindenütt zárt ajtókra talált a munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor költözött, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolt a kétségbeesett családi körbe. A derék munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított fillérekből osztályorsjegyet vásárolt és ujjongó örömmé változott kétségbe-

esése, midőn a napokban a *Gaedicke A. budapesti bankház*, melynél a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60.000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaedicke bankház, melynek a szerencse állandó kísérlője, nyolc nyolcadban adta el a sorsjegyet és a munkás-családon kívül még számos szerény sorsu kis embernek teremtett jólétet.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap délután: Falu rossza. Este: Szép Ilonka.

Hétfő: A dolovai nábob leánya. (Huzella Irén első fellépése.)

Kedd: Loute (Huzella Irén második fellépése.)

Szerda: Takarodó. (Huzella Irén harmadik fellépése.)

Csütörtök: Rip-Rip operett.

Péntek: A tökéletes feleség.

Szombat: Az ördög.

Vasárnap: Az ördög.

Ocskay brigadéros.

Herczeg Ferenc diadalmas színműve bevonuló a színházi könyvtárak diszpolcaira. Akkor adják elő, ha egy-egy parádés estét akarnak produkálni. Így jutottunk hozzá hosszabb Ocskay-szünet után tegnap a kuruc tárgyú színpadi költészet legsikerültebb alkotásához, Kesztlérék bucsufellépte alkalmával.

Ocskay, ez a hős szerep illik teljesen Kesztlér egyéniségéhez. Széles mederben ábrázolhatja az emberi szenvedélyeket, a kuruc magyar lélek zordonságát, van keret, a melyet betölthet erős vonásokkal, részletes rajzzal. Ugyancsak kitűnő szerepe Kesztlérnének Tisza Ilona. Erzsébet: szinte érzélgő szerep, a melyhez Kesztlérné alakja, hanghordozása, játéka igen jól illik. Kevés színészpár van a vidéken, a kik egymás egyéniségét jobban kiegészítik, mint Kesztlérék; s nekik viszont kevés alkalmasabb színdarabjuk van a teljes érvényesülésre, mint Ocskay brigadéros.

A helybeli szereplők igen jó kíséretet adtak a vendégművészeknek. *Szarvasi* pompás Szörényije, ez az öserőtől duzzadó alakítás, régi jó ismerősünk. *Angyal* Ilka Dili szerepében nyújtott értékes, igen szép alakítást. *Tóth* Elek Jávorkája, *Körmendi* Ocskay Sándora, *Hevesi* Guszti, *Bérczi*, *Krasznay*, mind hozzájárultak a sikerhez. Csak az udvari kamarás rendkívül finom, szellemes egyéniségű szerepéhez nem kapunk Nyárai óta megfelelő szereplőt.

A közönség a Kesztlér-esték közül a tegnapi iránt mutatott legnagyobb érdeklődést.

A mai előadások. Ma vasárnap két előadás lesz a Szigligeti színházban d. u. 3 órakor félhelyárakkal a «Falu rossza» népszínmű, este rendes helyárakkal a «Szép Ilonka» című operet kerül színre. *Beniczky* Rózsival a címszerepben.

Huzella Irén vendégfellépte. Huzella Irén a budapesti Vigszínház fiatal tehetséges tagja 3 este lesz vendége a Szigligeti Színháznak. A fiatal művésznő hétfőn kezdi meg vendégszereplését a »Dolovai nábob leánya« című darabban. Kedden »Loute« című szerepében és szerdán a »Takarodó« című darabban fog fellépni a bájos fiatal művésznő fellépése iránt Nagyváradon általános érdeklődés mutatkozik.

A dolovai nábob hétfői előadására, Huzella Irén I-ső fellépésére már ma vasárnap d. u. 3 órától lehet jegyeket előre váltani. A dolovai nábob leánya darabban a vendégen kívül a főszerelőket E. Kovács M., Angyal Ilona, Tóth Elek, Fehér Gyula, Erdélyi Miklós, Bereghy S., Krasznai A., Sárossi S. játsszák.

Nyári színház a Félix-fürdőben. Komzsik Alajos, a Félix-fürdő bérlője, ki áldozatkészségével teljesen felvirágoztatta nagyhatású gyógyhelyét, most érdekes és minden ízében méltánylandó vállalkozással akarja az üdülő közönséget meglepni. A gyönyörű fekvésű Félix-fürdőben *Arenát* épített, hol a nyári fürdői idejében a magyar színművészet kiválóságai tognak előadásokat rendezni az üdülő közönség szórakoztatására. A másik érdekes újítás az lesz, hogy a mostani meleg fürdőket *Izszap-fürdővel* bővítik, hogy a csúszos bántalmak gyógyítása a legtekélyesebb legyen. A féix-fürdő ünnepélyes megnyitása május hó 12-én, azaz vasárnap fog végbemenni Egri Balogh Gábor kintünő zenekara közreműködésével, ezután a nyári színház is rendelkezésére áll a gyógyulást kereső és szórakozni vágyó közönségnek. Komzsik Alajos legutóbb a *Pensio* rendszert is életbe léptette, mellyel lehetővé tette, hogy a közönség olcsó pénzért kényelmes ellátás mellett még gyógyulást is találjon. Az érdekes újítások bizonyossá teszik, hogy a most következő nyári évadban ezren és ezren fogják felkeresni Biharmegye gyöngyét: a Félix-fürdőt.

IRODALOM.

Földvásárlás és szövetkezeti bérletek.

Bernát István orsz. képviselő a Magyar Gazdaszövetség igazgatója a hitelszövetkezetek idei kongresszusán érdekes előadást tartott a bérlet szövetkezetekről, mely most a Gazdaszövetség kiadásában a fenti címmel külön füzetben is megjelent. Bernát utalva arra, hogy a most mindenütt fellépett földvásárlási láz téves utakra hajtja a földvásárló népet, amely a legtöbbször nagyon is élelmes ügynökök és intézetek áldozata lesz s a vásárlók romlásában végződik, hangsúlyozza, hogy meg kell adni a lehetőséget arra, hogy a földműveléssel hivatott tömegek annyi földet kapjanak, amennyiből jólétüket biztosíthatják.

E kérdés megoldásában pedig szerinte a nagyobb birtokokon létesítendő földbérlet szövetkezeteknek lesz legjelentősebb szerepe. A földbérlet szövetkezetek megadják a földműveléssel foglalkozók legszélesebb rétegeinek a nagybirtok előnyeit. A bérlethez nem is kell annyi pénz, mint a parcellázáshoz. A kisgazdák kezdik is már már ezt be látni, s ezért apad a parcellázási düh úgy, hogy a jövő a földbérlet szövetkezeteké lesz. Utal a mezőgyáni példára, melyet a Magyar Gazdaszövetség alakított. A füzetet nagy haszonnal olvashatják azok, akik a földkérdés iránt érdeklődnek. Megrendelhető a Magyar Gazdaszövetségnél, (Budapest, IX. Ullői-ut 21. II. 3.) ára 40 fillér.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Zongora és ének vizsga. Patzkó Aladárné a városzerte elismert zongora tanítónő ma tanítványival a nagynyilvánosság elé lép. Tanítványai közül a kezdők és haladók két csoportra vannak osztva, akik mintegy 12 pontból álló igen érdekes ének és zongora számokat adnak elő. A vizsga a főgymnázium dísztermében lesz ma délután 5 órakor.

TÁVIRATOK.

A külügyminiszter Bécsben.

Berlin, május 4. Aerenthal tegnap barátjainál tett látogatást, este pedig ebéden volt Bülow hercegnél. A Gsászarral szemben Bülow foglalt helyet, jobbra pedig Szögyény nagykövet. Felköszöntő nem volt. Ebéd után Aerenthal Szögyény nagykövettel a pályaudvarhoz hajtatott. A külügyminiszter az éjjeli gyorsvonattal utazott vissza Bécsbe.

Berlin, május 4. Aerenthal báró külügyminiszter ma este Gagern báró kíséretében Bécsbe visszautazott.

A sajtó ankét.

Budapest, május 4. A sajtótörvény-reformja tárgyában ma kezdődött meg, az igazságügyminiszter összehívta értekezlet az országháza delegacionális termében. Az értekezleten Günther Antal igazságügyminiszter elnökölt. A miniszter nagy beszédben nyitotta meg az értekezletet. Kijelentette, hogy őt a sajtó törvény reformja kérdésében két gondolat vezeti: biztosítani a sajtószabadságot és megvédeni a toll becsületét.

Az értekezleten többen szólaltak fel, köztük Rakovszky István, a képviselőház alelnöke, aki kijelentette, hogy hiva a sajtószabadságnak, de nem a sajtó garázdálkodásának. Az egyéni becsület senkinek sem szabad bántania. Az igazi újságíró póznával is előkelően ír, de a firkoncok arany pennával is piszkosan írnak. Az értekezletet a miniszter este fél 8 órakor zárta be. Kedden folytatják a tanácskozást.

Horvát pártbomlás.

Zágráb, május 4. Arra a hirre, hogy a koalícióhoz tartozó jogpárt tagjainak egy része kilép a pártból, az Agramer Tagblatt azt jelenti, hogy ez a párt nem a budapesti tárgyalások eredményével való elégedetlensége miatt bomlik föl, hanem azért, mert a párt egy része a Starcsevics-párt nyomása alatt áll és nem hajlandó lemondani az 1894-iki nagyhorvát programról.

A jogpárt legközelebb értekezletet tart, melyen igyekezni fognak az elégedetlen elemeket lecsillapítani. Egyébként ezen elemek kilépése csak hasznos lehetne a horvát kormánynak, mert könnyebb volna az 1868-iki kiegyezés alapján többséget alakítani.

KÖZGAZDASÁG.

Déli Jég és Vizsontbiztosító Társaság. Ezen társaság március 21-én tartotta közgyűlését. Az előterjesztett üzleti jelentés igazolja, hogy az 1906. év kedvező eredménnyel zárult.

A jégbiztosítási ágazatban a díjbevételek összege Kor. 5.246,315 — az 1905. évi Kor. 4.339,588. — ellenében a kárfizetések Kor. 3.648,592 — az előző év Kor. 4.725,662 — ellenében. Tűz vizsontbiztosításokért K. 2.126.224 — díjak bevételeztettek az 1905. évi K. 2.136,117 — ellenében. Károkért szükségeltetett K. 1.584.837 — az előző évi K. 1.388,847 — ellenében. A tűzbiztosítási díjtartalék összege K. 1.063.112 — K. 392.877 — átutalása után a *Jégbiztosítási külön tartalék alapjára*, mely immár K. 1.750.000 — növekedett, fennmarad K. 309.031 — nyereség,

ugy, hogy részvényenkint K. 32. — kerül felosztásra. A társaság biztosítéki alapjai — a K. 681.582 — tevő kártartalék hozzászámítása nélkül — K. 6.918,370 — és az előző évvel szemben K. 439.572 — vel gyarapodtak.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, május 4.

Buza április	— — —	13.15	— 13.35
Rozs április	— — —	13.50	— 13.30
Tengeri május 1907	— — —	10.80	— 11.05
Repcze aug.-ra	— — —	27.80	— 28.24
Zab ápr.-ra	— — —	15.20	— 16.10

Értéktözsde.

Budapest, május 4.

Oszták hitelrészvény	— — —	678	—
Magyar hitelrészvény	— — —	796	—
Leszámitoló bank	— — —	506	—
Rimamurányi	— — —	525	—
Oszták-m. állam vasutirészvény	— — —	670	—
Közúti vasut	— — —	594	—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 május 4-én.

Magyar aranyjáradék 4%	— — —	11.21
Magyar koronajáradék 4%	— — —	99.
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	83.
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	95.
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	96.
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	— — —	200.
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	150.
Oszták járadék ezüstben	— — —	99.50
Oszták járadék papírban	— — —	100.
Oszták korona járadék	— — —	117.
Oszták járadék aranyban	— — —	99.
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	155.
Oszták-magyar bankrészvény	— — —	17.65
Magyar hitelbank részvény	— — —	17.65
Városi villamosvasut	— — —	833.
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	683.25
Oszták-magyar államvasuti részvény	— — —	19.08
Német birodalmi márka	— — —	117.58
London vista	— — —	241.17
Páris vista a	— — —	95.47
20 márkás arany	— — —	37.40

NYILTTÉR.

Vettük a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. Eredeti Panama-kalapok. Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zefir ingek. Elegáns divatmellények.

Egyedüli raktár a birneves Engelhardt-féle Carlsbadi cipőkből.

REGÉNYCSARNOK.

Művészet.

Irt: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

33.

Az operában mindent a legnagyobb rendben talált; bátran, elszántan, a küzdelemre elkészülten egy órával később a karnagyi emelvényre lépett.

Még egyszer a közönség felé fordítá fejét és tekintete Natáliát kereste. Ott ült közel a színpadhoz, egy elsőrendű páholyban, melyet Stolnitzky grófnővel osztott meg. Fekete bársony ruhát viselt, hajában a gyémántnárciszszok ragyogtak, melyeket vőlegénykorába adott neki, nyakához pompás gyöngyör simult, mit az orosz cárnő ajándékozott neki neje számára, midőn egy ízben az udvarnál játszott. Az egész színházban nem volt nő, ki büszke, ragyogó és mégis oly bájos szépségben vele versenyezhetett volna. Eliogultan mosolygott férjére. Ah, mi mindent mondott ez az alig észrevehető mosoly! Még egyszer utoljára afféle büszke, túladó szerelmi szédület fogta el. A hangjegytartón kopogtatott, felemelte karját, a vonós hangszerek megszólaltak.

Hatalmasan, lelkesült komolyan a dallamok csaknem klasszikailag szigorú tagolásával zajlott le a nyitányon a zsfolt ház előtt. Kissé hosszadalmas volt s a közönség tudósainak véleménye szerint, inkább felett volna meg egy symphónia első részének, mint opera-nyitányának. De mit árt ez! A zene szép, csodaszép volt, szomorúan édes és dämönrag ragadó. Itt is fel-felcsillámlott olykor amaz idegenszerű arabs hangmenet, mely Lensky minden zeneszerzeményének mintegy ismertető bélyege — az ördög-dallam: Asbein.

Natália egy hangot se hallott. Szíve oly hangosan dobogott, füleiben úgy zugott a lüktető vér.

Az utolsó metsző akkord sivitott át a légen; Natália lélekvesztett ijedséggel figyelt. Mi volt ez? Óriási tapsvihár, véget nem érő „bravo” kiáltások; a nyitányt meg kelle ismételni.

Natália csak nagynehezen fojtotta vissza zokogását. Mosolya ismét férjét kereste; Lensky arcát a nemes, magasztos elégedettség világitá meg, tekintete azonban nem felelt az övére — műve felett megfedekezett róla.

A függöny fellebbent. Natália lélekzete elállt, a vér forrón és nehézkösen, mint elhűgülő fém folyt erőiben; most már nem zúgtak a fülei, hallása ellenkezően kinosan éles lett; de azért a zenét nem akarta befogadni, hanem mindentéle egyéb dolgokra figyelt. Egy ruha suhogása, egy legyező rythmikus rebbenése, egy-egy hang sugdosása oly felindulásba hozta, hogy mindannyszor úgy érzé, mintha pisztolylövés hatott volna át szívében. A nyitány váratlan sikere még csak fokozta idegeinek elviselhetetlen feszültségét.

Az első két felvonáson át a hangulat kedvező maradt. A második felvonás után az orosz követ jelent meg Natália páholyában, hogy szerencsekívátait átadhassa.

Amíg még, reszketve a felindulástól, bárátságos szavaira hallgatott, egy közeleső páholyból elég hangos társalgás ütötte meg fülét.

Ama különösen zenekedvelő C.-hercegnő páholya volt, ki Lenskyt, Natália mellőzésével estélyére hitta volt. Közte s egy másik műértő hölgy között ült Spatzig Arnold ur. Bizonyos pontig a legmagasabb körökben is otthon volt, azaz, protegáltatott néhány előkelő hölgy által kik saját „világukban” unták maukat s ezért szívesen „más világból” is átszalogattak férfiakat — rövid vendégtételekre, nem állandó szerződötésre — hogy azok mulattassák őket.

— A polgári urak legalább fáradságot vesznek maguknak — szokták mondani e hölgyek; és Spatzig Arnold ur határozottan nem sajnálta a fáradságot.

Egyszer látcsövén át hosszan és szemtelenül fixlázta Natáliát.

A harmadik felvonás Gualnare egy dalával kezdődött, vagyis olyan kettősfélével Gualnare és a tenger közt, mely utóbbi helyében természetesen a zenekar vitte a szót. Hangversenyben a darab eredetiségénél fogva érdekes lett volna, azonban egy opera harmadik felvonásának kezdetétől sehogysem felelt meg a célnak. Csupán D. asszony, a primadonna menthette volna meg e részt hatalmas hangjával és költői felfogásával; míg ama kezdőnek tehetsége, ki akkor este Gualnare szerepét éneklé, legtávolabbról sem volt feladatának magaslatán, hangja, a megelőző két felvonás fáradalmai után szintelen és bágyadt, játéka ügyetlen és határozatlan volt.

Natália azonnal észrevette, mily rossz hatást tett e rész a közönségre. Félénken jártatta körül tekintetét a teremben: az emberek türelmesek voltak; Lensky, a virtuóz sokkal inkább birta rokonszenvüket, semhogy a zeneszerzőt egy-könnyen megsértették volna.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj találmány

Törvényileg védve.

A fürdőző közönség és a gyomorfajósok figyelmébe.

A kinek egészsége és élete kedves, mielőtt fürdőre menne, el ne mulassa meghozni a szabadalmazott

— állítható —
gyomorvédő övemet

amely egy különleges flanellel bélelt ruha-féle, a világon

egyedül álló páratlan egészség biztosító, mert utasításaim szerint viselve, nemcsak, hogy a meghűlést, a megbetegedést lehetetlenné teszi, de bármily régi gyomorfájásokat, gyomorgörcsöket, bélfájdalmakat, hasmenéseket, csikarásokat stb. azonnal néhány perc alatt megszüntet, ehetik bármit, tolyton kitűnő étvágyat, rendes székelést biztosít, tehát valóságos betegség üldöző, éppen azért úgy a fürdőző közönségnek, mint a gyomorfajósoknak megfizethetetlen, tehát nem szabad sajnálni ennek csekély árát, melyért százszorosan, esetleg életével fizetheti meg fukarságát, mert hiszen mindenki tudhat is rá példát, hogy mert ilyen védő eszköz nem létezett, gyógyulás helyett halálos hűlést kapott, mert nincs veszedelmesebb, mint az elázott testtel a fürdőzésből az állítható gyomorvédő öv nélkül, az esetleg időközben hirtelen lehült zivataros levegőre kijönni, egy perc alatt halálos hűlést kaphatni.

Férfi vagy női, I. szám, mely legtöbbször alkalmas 3 korona. II. túl nagy termetűekre 3 korona 50 fillér.

Utánzás tilos.

Egyedüli készítője, mint a szabadalom tulajdonosa:

TAKÁTS DÁNIEL

Várad-Velence, Sorompó-u. 2. A vasuti sorompó mellett.

Meghívás.

A „Biharmegyei Kereskedelmi-
és Ipar- és terményhitelbank”

1907. évi május 16-án, délután 3 órakor Nagyváradon, saját üzleti helyiségében (N.-Teleki-u. 3.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság indítványa:

a) 750 darab új részvény kibocsátása és ennek megfelelőleg a részvénytőke felemelése iránt.

b) a kétes követelések tartalékalapjának megszüntetése és felhasználása az alap-tőke és rendes tartalékalap szaporítására.

2. Az alapszabályok módosítása.

Nagyvárad, 1907. évi április hó 24-én.

Az igazgatóság.

Azok a tisztelt részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg legalább egy hónappal a nevükre irt részvényeiket a le nem járt részvényekkel együtt, legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni szíveskedjenek. A közgyűlés napirendjének első pontjára is kiterjedő új alapszabály tervezet folyó évi május hó 10-től kezdve az intézet helyiségében megtekinthető, sőt a részvényesek kívánataira nyomtatott példányban is megküldetik.

Papi ruhák.

Mint néhai Lobočka István hírneves volt papi szabónak tanítványa és hosszú ideig segédje bátorodom a nagyságos- és főtisztelendő papság becses figyelmét Kisfűrdő-u. 17. sz. alatti saját házamban megnyitott szabó üzletemre felhívni, ahol mindennemű papi ruháknak színtartó, erős, jó szövettől való elkészítését jutányos árban vállalom, s miután a szabást egy budapesti szabásztanártól tökéletesen elsajátítottam azoknak szakszerű előállításáról alkalma lesz minden megrendelőnek meggyőződni. — Vidéki megrendeléshez elég egy minta reverenda beküldése is; kívánatra azonban a helyszínére személyesen is kiutazom.

Becsés pártfogást kér:

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi és polgári-szabó.

Nagyvárad, Fűrdő utca 17. szám.

Egy új vas ágy, rezdiszitással olcsón

— eladó, —

Cim: Fő-utca, Rimanóczy-palota I. em. 12. ajtó.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI
NAGYVÁRAD
SEC
ARAD

ÜDÍTŐ FRISS SZAKEMBEREK
ZAMAT. ELISMERÉSE.

HAGYOMÁNYOS FRANCZIA MÓDSZER. REMEK ILLAT. KIVÁLÓ APRÓ GYÖNGY.

NAGY GONDDAL MEGVÁLOGATOTT BORK. SZAKSZERŰ KEZELÉS. ELKÍSÉRLETES GONDOZÁS. SAJÁT MINTA SZERŰ SZŐLŐBIRTOK.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB
nyaralási vállalat

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni fővárosi mintára berendezett **Molykár elleni megóvó vállalatunkra.**

Előadunk nyári gondozás felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árukat, függönyöket, szőnyegeket stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becses pártfogását kérve,
kiváló tisztelettel:

Zboray Gyula és Társa

szücs üzlete, Fő-utca 7. sz.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: **Nagyvárad Szilágyi Dezső u. előbb (Apáca-utca) 18.**

A legjobb amerikai anyagból készit

fogakat,

végez minden e szakmába vágó műveletet.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

5208.—1907.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság, ezennel közhírré teszi, hogy Tátray Sándor által felállítani szándékolt vasöntő telep telepengedélyezése tárgyában f. évi május hó 11-ik napjának délelőtti 11 órájára az Össi-téren még szabadon álló üres telekre helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszámolások figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1907. április 24.

Gerő,
r. főkapitány.

Pénz!

Olcso
tőketörlesztéses kölcsönöket

10-75

évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél (convertál) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredménnyel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Falud Iganc,

volt t. e. ékpénztári titkár
bankbizományi és hitelforgalmi irodája

Nagyvárad, M. sz.

Telefon szám 424

ÉRTELTETÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő **CSORDÁS TESTVÉREK fűszer és csemege üzletét** átvevők, azt korszerűen, a legjobb új árukkal berendezve

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

törvényesen bejegyzett cégünk alatt tovább vezetjük, **raktáron tartunk**

NAPONTA FRISS TEA-VAJAT

Az általános fűszer, anyagáru és déli gyümölcsökön kívül, még mindennemű csemege árukat, sajtok, hidegfelvágottak, különféle conservákat, asztali- és csemege borok, pezsgők, likőrök, angol rum, kül- és belföldi cognak, friss töltésű ásványvizeket.

Vetemény magvakat, mindennemű gazdasági cikkeket.

A n. érdemű közönség szives támogatását kérjük, biztosítva t. vevőinket, szolid árak mellett, becsületes és figyelmes kiszolgálásról.

Lokomobilok, gőzcséplőgépek, benzinmotorok, aratógépek, talajmivelő eszközök, teljes malomberendezések, stb. stb.

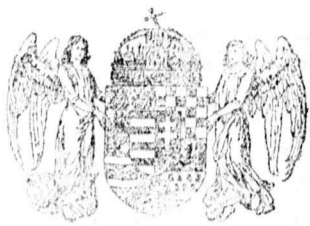
Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság

M. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége B.-pest.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XX. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. Osztály huzása **1907. május hó 23. és 25-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1907. évi április hó 28-án.

Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága,
Lukács László Hazay.

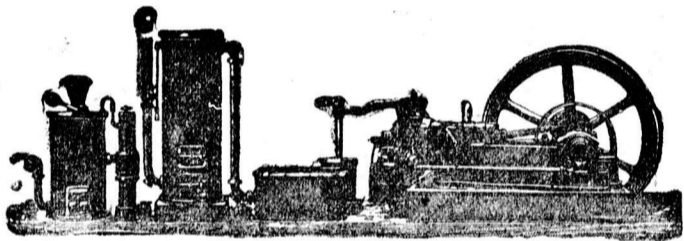
Osers és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Ajánlja kitünő hírnévnek örvendő benzin lokomobiljait benzin lokomobilos cséplőszelvényeit és

szívógáz-motorait.

1-2 fillér üzem-költséggel. Elismert elsőrendű gyártmány! Szoditómör

kivitel! Kitünő referenciák! Kedvező fizetési feltételek!

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
ad. 318—1907. tp. kih. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy az 1906. év április havában Nagyváradról Amerikába szökött Farkas Sámuel órásnak Zöldfa-utca 14. sz. a. volt üzletében talált s tulajdonosaik által ez ideig még ki nem váltott 9 drb zsebóra és 2 drb fali óra f. évi május hó 16 ik napján délelőtt 10 órakor a rendőrségi épület udvarán megtartandó árverésen el fog adatni.

Felhivatnak ennél fogva az érdeklődők, illetve a venni szándékozók, hogy a jelzett időben és helyen megjelenjenek.

Nagyvárad, 1907. április 10.

Gerő.
r. főkapitány.

HAÁSZ MANÓ női kézmű- és divatáruháza NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca elején

A költözködéshez szükséges szőnyegek, függönyök, garnitúrák, paplanok, és matracok a legnagyobb választékban kaphatók.

Ugyszintén minden más nyári cikkekben is gyönyörű újdonságok vannak.

Az árak pedig, tekintettel a nálam levő nagy forgalomra, a legolcsóbbak.

Csodálatos olcsó!

Vásárlásra ritka alkalom!

kinálkozik mostan egy **rövid ideig** a t. vevőközönségnek

TESZLER SIMON gyapjuszövet és posztónagykereskedőnél (Zöldfa-utca 33.)

Ki célba vett **más vállalat** következtében raktárán levő összes árucikkeit mélyen leszállított áron bocsátja eladásra.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
6895—1907. sz.

Árverési hirdetemény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. ső fokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a Horváth Emánuel Szent László-téri zálogkölcson üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított illetve ki nem váltott zálogtárgyak folyó évi május hó 7-ik napján reggel fél 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adani.

Ezen árverésről az érdekelt elzalogosítók oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből meg tudhatók.

Nagyvárad, 1907. április 26.

Gerő,
r. főkapitány.

Hirdetemény.

Az 1908. évre érvényes országgyűlési képviselő választóknak a nagyváradai választókerületre nézve hivatalból összeállított ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t. cz. 146. illetve 151. §-a értelmében folyó évi május hó 5-től kezdődőleg folyó évi május hó 25-ig bezárólag a városház közigazgatási kiadóhivatalában közszemlére lesz kitéve.

Ezen ideiglenes névjegyzéket, valamint a kihagyottak jegyzékét a jelzett napokon reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és délután 2 órától 6 óráig ugyanott lemásolhatja.

Felhívtnak mindazok, akik az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. §-a értelmében a felszólalásra akár azért, mert a választók névjegyzékébe fel nem vétettek, akár azért, mert nevük, foglalkozásuk, vagy életkoruk hibásan lett beírva; akár azért, mert valaki jogosítatlanul lett felvéve, vagy kihagyva, jogosítva vannak felszólalásaikat írásban a szükséges okiratokkal felszerelve, a központi választmányhoz címezve, az 1899. évi XV. t. cz. 151. §-a értelmében folyó év május hó 5-től 15-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál beadni.

Ezen felszólalásokat fentebb nevezett irodaigazgató hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti, azokat délután 2-től 6 óráig ugyanott lemásolhatja s azokra vonatkozólag netán teendő észrevételét írásban minden beadványhoz külön, a szükséges okirattal felszerelve, az 1874. évi XXXIII. t. cz. 45. és 46. §§-ai alapján a központi választmányhoz címezve, május hó 16-tól 25-ig bezárólag az irodaigazgatónál benyújthatja.

Kelt Nagyvárad város központi választmányának 1907. április 30. tartott üléséből.

Rimler Károly,
polgármester, mint a központi választmány elnöke.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
6503—1907. sz.

Hirdetemény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Dr. Löblé László által felállítani szándékolt szeszraktárépület telepengedélyezése tárgyában folyó évi május hó 15-ik napjának déli 11 órájára a Kolozsvári-utca 6. számú házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekelték oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólalások figyelembe vételén nem fognak.

Nagyvárad, 1907. április 25.

Gerő,
r. főkapitány.

XXXVI-ik magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordíthatni. Ezen sorsjátéknak 11969 nyereménye 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény	20.000 kor.	10 nyeremény à	1.000 kor.
1 „	10.000 „	150 „	100 „
1 „	5.000 „	300 „	50 „
5 nyeremény à	2.000 „	15.0 „	20 „
		10000 „	10 „

Huzás visszavonhatatlanul 1907. június hó 28-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdében és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

KÖSZEG. Szanatórium és vizgyógyintézet

gyönyörű fekvés, nagy fenyvespark, szép sétahelyek, villamvilágítás. Priesnitz- és Kneipp-rendszer. Massage villanyozás, hiszlaló-kúra, lég- és napfürdő, szénsavas fürdő. Forrólég-készülék. Kitűnő ellátás. Lakás, vízkúra és orvosi gyógykezelés, napi 9—12 korona.

Prospektus ingyen.

HIRDETÉSEK

jutányos árban felvételnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

A ki eddig eredménytelenül játszott az osztály-sorsjátékon
A ki még egyáltalán nem kísértette meg abban szerencsésjét
A ki tényleg főnyereményhez akar jutni
A ki pontos és előzékeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalommal a legnagyobb szerencsegyűjtőjéhez

GAEDICKE bankházához.

Az I. osztály huzása már május hó 23. és 25-én.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad sorjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

A pénz küldéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

GAEDICKE

bankház

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 11.